

[Hastrup.]

reform, baseret på princippet om en normalisering af boligområdet. Sådan skulle det imidlertid ikke komme til at gå. Næppe havde tinget taget ferie, før vi fik de første meddelelser om drastiske forhøjelser af lejen i nybyggeriet.

Man kan så naturligt spørge, om folketinget da ikke kunne have forudset, at en sådan situation ville indtræffe. Helt uden fornemmelser i denne retning var vi vel ikke under debatten i tinget; ved førstebehandlingen af boliglovforslaget fremhævede jeg, at forholdene på boligmarkedet meget hurtigt kunne udvikle sig på en sådan måde, at der kunne blive tale om en krise for nybyggeriet, og andre ærede ordførere var inde på samme betragtninger. Det økonomiske råds formandskab påpegede i sin redegørelse vedrørende bygge- og boligpolitikken, at der består en nøje sammenhæng mellem forholdene på boligmarkedet som helhed og nybyggeriets vilkår, og man forudså her, at der ville komme udlejningsvanskeligheder i nybyggeriet.

Disse anelser var en af grundene til, at vi arbejdede for et hurtigere tempo med hensyn til at tilvejebringe grundlaget for en samlet løsning af boligproblemerne, men regeringen mente ikke at kunne gå med til mindre end en 2-årig forlængelse af boligloven. Til vor undskyldning — hvis jeg må bruge det udtryk — tjener også, at boligministeren ikke inddrog de problemer, vi i dag har til behandling, i forårets boligforhandlinger. Folketingets boligudvalg modtog nogle oplysninger om lejeniveauet i Albertslund og Høje Gladsaxe, men disse oplysninger svarede til, hvad lejerne oprindelig havde fået at vide; der blev ikke taget forbehold, som lod os ane, at det faktiske lejeniveau ville blive 30 pct. eller måske 40 pct. højere, end det fremgik af det talmateriale, der var stillet til rådighed for det udvalg, der beskæftigede sig med disse spørgsmål.

Uden sammenhæng med de retningslinjer for en boligreform, der blev aftalt ved det boligpolitiske forlig, og uafhængigt af forhandlingerne i det boligpolitiske udvalg kommer den højtærede minister så med dette forslag, som den højtærede statsminister, der jo er så ferm til at formulere slagord, straks har tildelt den opgave at

skulle skære toppen af huslejen. Skal vi sige, at forslaget flytter toppen, så er vi vist sandheden et skridt nærmere; toppen er der stadig. Nogen varig løsning kan man ikke sige at dette forslag indebærer. Tværtimod må man frygte, at dets eventuelle gennemførelse kan svække mulighederne for en mere varig løsning gennem den normalisering af boligmarkedet, som 4 partier her i salen har erklæret at de anser for nødvendig, hvis boligproblemerne skal løses.

Jeg anser en sådan normalisering for at være selve forudsætningen for at få modereret omkostningsniveauet i nybyggeriet. Vi har jo oplevet denne eksplosive udvikling med en stigning i m²-lejen i nybyggeriet fra 70 kr. i 1964, til der nu tales om helt op til 115 kr. her i hovedstadsområdet. Det er ikke en udvikling, som vi behøver at affinde os med eller at betragte som noget, der ikke kan ændres. Jeg anser det i høj grad for muligt at komme ned på en m²-leje, der ligger på et mere ædrueligt plan, ligger væsentligt lavere, fordi det efter min mening er ganske klart, at både bygge- og finansieringsomkostningerne er væsentligt højere end både rimeligt og nødvendigt. Byggeomkostningerne vil imidlertid kun kunne sænkes gennem en fri konkurrence, vel at mærke en stabil tilstand med fri konkurrence, således at der bliver tillid til langsigtet produktionsplanlægning. Den store forskel på byggeomkostningerne henholdsvis i hovedstadsområdet og i Jylland gør unægtelig et betydeligt indtryk; gennemgående er det langt billigere at bygge i Jylland, og det må og kan kun skyldes, at konkurrencen er friere i denne del af landet.

Byggeriets finansieringsomkostninger beror naturligvis først og fremmest på den almindelige økonomiske politik. Kan vi dæmpe inflationen og fremme opsparingen, vil dette reducere m²-lejen i nybyggeriet med mange kroner. Men her har boligområdet jo en mulighed for at hjælpe sig selv, en mulighed, som vi må være opmærksom på, fordi der i den gamle boligmasse er opdæmmet betydelige værdier; en gradvis frigørelse af disse værdier vil i høj grad kunne komme nybyggeriet til gode.

Den højtærede boligminister henviser til, at hans forslag ikke vil præjudicere en endelig løsning; der er tale om en midlertidig